

door Emile SMISSAERT

Vele jaren her kennen wij de serie boeken van *"Bouwen door de eeuwen heen"*, oorspronkelijk bedoeld en bestemd om over het gehele grondgebied van het Koninkrijk België (Vlaanderen, Wallonië, Brussel) wetenschappelijk en verantwoord een overzicht te bieden van het al dan niet beschermde bouwkundig erfgoed. Voor ons gewest alleen al in de loop der jaren aangedikt tot 55 boekdelen, geprangd in donkerbruine linnen kaften met daarop in zwarte letters een op het eerste zicht bevreemdende nummering. Het kon moeilijk anders, want de kopij van het ene deel was door omstandigheden die niet te voorzien waren, mogelijks eerder klaar dan het andere... En andere factoren zullen ook nog wel meegespeeld hebben, denk ik. Uitgegeven sinds 1972 door de firma Brepols, gekend om zijn keurig drukwerk, in opdracht van en gefinancierd door de nationale culturele overheid in Brussel, waar ik in een buitendienst in Gent nog deel van heb uitgemaakt. Destijds waren wij met weinigen, jong van jaren, veelal met vooruitzichten én doorgaans enthousiast. Maar dat terzijde. Typisch voer voor de bibliotheken en hun "leeszaal", ter plaatse consulteerbaar (en een prooi voor blinde, onbesuisde fotocopieerdift), iets wat uit ondervinding trouwens geregeld voorkwam en wat duidde op een ontegenzeggelijke behoefte bij de bevolking. Zowel bij kenners als bij occasionele zoekers of amateurs. Met reden en in feite zowat de *"bijbel"* van en over *huizenbeschrijving* te noemen. Hoera dus voor deze prima schat aan kennis, m.i. één van de betere initiatieven van de jaren zeventig, een meerwaarde, een 'blijver', een plezier om ook nu te aanschouwen en in te snuisteren.

Maar anderzijds, in een blog, klinken af en toe hardere woorden. Betreffende bijvoorbeeld de wijze van inbinden in een uitgave-op-papier, toen nog het enige, voor de hand liggende publicatiemiddel: "Knap werk, maar ontzettend slecht geplakt (...): ondanks voorzichtig gebruik komen haast alle bladen los ...". Doch er kwam onvoorspelbaar een technisch lichtpunt: steeds meer worden informatiebronnen en zoekinstrumenten digitaal verwerkt en aangeboden, financieel o.m. lang niet zo kostelijk én wel updatebaar. Zo ook deze reeks, omstreeks het jaar 2001, door de zorgen van het VIOE (= Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed). Gedaan met de exclusieve uitgave op papier, raadpleeg voortaan maar de nieuwe website <http://inventaris.vioe.be>. Plaatsnamenregister bij de reeks: www.archeonet.be. Overzicht boekdelen: www.onroerenderfgoed.be/index. Onderzoeksbalans (van kwaliteiten en knelpunten) onroerend erfgoed Vlaanderen: www.onderzoeksbalans.be. Inventaris: www.vioe.be/nl/index. En zo meer. Belangrijk om weten: de inventaris van het bouwkundig erfgoed werd zeer recent *"juridisch vastgesteld"* (op 14 september 2009): ze is nu een volwaardig beleidsinstrument geworden en heeft vooral rechtsgevolgen voor het niet-beschermde waardevolle patrimonium

Resumerend: heden zowat 75.000 items, voornamelijk gebouwen maar ook straatbeschrijvingen en beschrijvingen van gehelen (stadswijken, gehuchten, enzovoort); ongeveer 21.000 gebouwen zijn geïllustreerd met één of meer foto's. En 'men boert' verder: momenteel zijn de inventarissen "Bouwkundig Erfgoed" en "Wereldoorlog erfgoed" beschikbaar; 'straks' (d.i. binnen een aantal jaren) komen er inventarissen van archeologisch en landschappelijk erfgoed. Wij kijken uit, hoor!

Zie ook, ter herinnering, wat Oostende betreft: CALLAERT, Gonda. *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen: inventaris van het bouwkundig erfgoed: provincie West-Vlaanderen: gemeente Oostende*. – Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005. – 3 dln, 816 p. Bestaat ook op CD-Rom. Puik, verzorgd werk! Wellicht nog te koop in de Dienst Cultuur in het Stadhuis te Oostende. Ook op papier (in ringmap).

Vrij bewerkt en aangevuld naar: (tijdschrift) VVBAD Info; juli 2009, p. 18.